

АСАД—ЭКИНИНГНИ ЯСАТИ

МАЖБУРИЯТЛАРНИ ТЎЛА БАЖАРАЙЛИК!

Она-Ватанимизда, шу жумладан республикамизда иқтисод ва яратувчилик ишлари, миллионларнинг ақолиб баталларидан таъбибулар кун сайин қўлларини куч билан маъжурмоқда. Партиянинг тарихий XXII съезди, ноябрь ва июль пленумларининг қарорларидан руҳланган совет кишилари коммунизмнинг моддий-техника базасини тезроқ яратиш, коммунистик мўл-қўлчиликни бар-по этиш учун зўр гайрат билан меҳнат қилмоқдалар, янги, ош-рилган мажбуриятлар олмақдалар ва бу мажбуриятларни амалда ба-жариш, берилган ваъданинг усти-дан чиқиш учун ҳормай-толмай ишламоқдалар.

Етти йилликнинг бешинчи йили ҳаёқимиз олдида янада улкан ва масъулиятли вазифалар қўйди. Бу йил барча совет халқлари синга-ри республикамиз меҳнатқиллари ҳам саноат ва қишлоқ ҳўжалигини ривожлантиришда янги марралар-ни эгаллашлари, саноат, қишлоқ ҳўжалиги ва қорвачилик махсу-лотларини ҳар қачонгидан кўпроқ етказиб беришлари керак.

Мажбуриятни бажариш — йил бошидаёқ партия, совет, касаба-союз, комсомол ташкилотлари ва барча меҳнатқилларнинг юксак шарафли иши ва жанговар вази-фаси бўлиб қолди. Колхозлар ва совхозлар, саноат қорхоналари ва халқий қўрилиш қўмиталари йил-лик планларини, мажбуриятларини бажариш учун барча чора ва тад-бирларни қўришди. Қўшма за-вод ва фабрикалар йилнинг даст-лабки қўриларидаёқ квартал план-ларини ошириб бажардилар, кол-хозлар эса давлатга ўғит сотиш ҳисобидан олган социалистик маж-буриятларини мўддатидан илгари адо этишди. Мажбуриятни бажари-ш учун бошланган кураш, ил-гор қорхоналар, колхоз ва совхоз-лар бошлаб берган ақолиб ҳара-кат ҳаёқимиз томонидан қўрилган қўллаб-қувватлашда маъму-ланди. Республика колхозлари ва совхозлари олинган социалистик мажбуриятларини бажариш учун курашди, дастлабки катта ғалаба-ни қўлга киритдилар. Давлатга пилла ва қоракўл тери топириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар ошғи билан адо этилди. Ғалаларқимиз давлат оморборларига ўн миллион пуд дон тўқилди.

Ўзбекистон Компартияси Мар-казий Комитетининг бўлиб ўтган VII пленуми республика пахта-қорларининг социалистик мажбу-риятларини қандай бажарётган-лигини ўзаро текшириш ажуларини ва Ўзбекистон партия ташкилотин-нинг бўла паварийларини қўчати-риш соҳасидаги вазифаларни тўғри-скадаги масалани ҳам муҳокама қилди. Пленум колхоз ва совхоз-ларда олинган социалистик маж-буриятларни бажариш учун қиз-гини кураш бораётганлигини кўр-сатиб ўтди. Поп ишлаб чиқариш бошқармасида табиий оғат тез-тез юз берганлиги натижада деярли бутун майдонда чигит қай-та экилди. Лекин бошқарма меҳ-натқилари фидокорона ишлаб, юксак юшқўқилли кўрсатиб, ғўза-ларнинг тез ва нормал ривожла-ниш учун барча тадбирларни амалда оширдилар. Шунинг нати-жасида июннинг охиридаёқ бош-қармадаги ғўзаларнинг асосий қисми гуллаб бошладилар. Октябр, Юнон Чирчиқ, Марҳамат, Паст-даргом ва бошқа бир қанча ишлаб чиқариш бошқармаларидаги қўш-гина қўжиларда ҳам ғўза нор-мал ривожланмоқда. Илгор кол-хоз ва бригадаларда ғўзалар ҳо-зираноқ 4-5 тадан қўсак тўққан, деярли ҳамма майдондаги ғўзалар, гуллаб, шоналаган. Лекин шу би-лан бир қаторда Марказий Коми-тет пленуми қўшма колхоз, сов-хоз ва ишлаб чиқариш бошқарма-ларида мўл ҳосил учун жиддий кураш олиб борилаётганини, бу ҳўжалиқларнинг раҳбарлари су-стаклишма, бепарволикка йўл қў-йиб, давлат ва халқ олдида олган

юксак мажбуриятларини бажарма-ётганлиқларини ҳам қаттиқ таъқид қилди.

Бу йил республикамиз пахта-қорлари ва кадрлари катта синов олдида турибдилар. Мамлакатга 3 миллион 566 минг тонна пахта ет-казиб беришимиз керак. Ҳозир мўл ҳосил учун курашнинг энг масъулиятли даври. Июль ойида ғўза асосий ҳосилини тўтади. Ҳо-зир ғўза пайкаллариди, қатор ора-сида гайрат билан кечаю кундуз ишлашимиз, ҳар бир тулни меҳр билан парвариш қилишимиз, гул-га-гул, шонага-шона, қўсакка-қў-сак қўшилишимиз керак! Республи-камиз пахта далаларида бир неча кун бўлиб, илгорларнинг таъриба-си билан танишган, ишимиздаги қўлоқлик ва нуқсонларни очиб ташлаган Тожикистон, Туркмени-стон, Қирғизистон, Ўзбекистон республикалари ва Жанубий Қозо-ғистон областининг пахтақорлари мўл ҳосил учун кураш ва ғўза парваришини бундан сўнг янада қўчатириш йўлида қимматли дўс-тона маслаҳатлар бердилар. Бу маслаҳатларга тўла амал қилиши-миз керак.

Пиланинг иккинчи ярми, масъу-лиятли ва ҳал қилувчи даври бошланди. Бироқ айрим колхоз-лар, совхозлар ва бошқармалар-нинг раҳбарлари йил бошида ол-ган мажбуриятларини унутиб қўй-моқдалар. Бухоро ва Самарқанд областларининг колхозларида ғўза парваришида ва давлатга қорва-чилик махсулотлари етказиб бе-ришида катта камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Ваъдага вафо, олинган мажбу-риятни бажариш — мард киши-нинг, ҳаёқимиз коммунистнинг иши. Лекин йил бошида катта ваъдалар бериб, мажбуриятлар олиб, шу кунларда уни бажар-маётган раҳбарлар ҳам бор. Ян-гийўл ишлаб чиқариш бошқарма-си социалистик мажбурият қабул қилиб, уни бажариш юзасидан те-гишли тадбирлар ишлаб чиқди. Бироқ янгийўлликлар пахтадан мўл ҳосил олиш учун ҳамма за-рур ишларни қилаётганларини йўқ. Анчагина майдонни ўт босиб ётиб-ди. Хева ва Чимбой ишлаб чиқариш бошқармаларида ҳам шундай маж-буриятлар олиниб, тегишли тад-бирлар белгиланди. Лекин бу бош-қармаларнинг раҳбарлари ҳам ваъдага вафо қилмаётганлар. Улар-даги ғўзаларнинг аҳоли кўнглида-гидек эмас.

Мажбурият олиш билан ип битмайди. Уни албатта бажариш керак. Мажбурият олиб бажар-маслик, беҳудага гап сотиш бизга ёқ нарсадир. Планларни ва мажбу-риятларни бажармай, йил охи-рида оби ҳавони баҳона қилганидан ёки ҳар хил баҳоналарни рўқаб қилганидан наъзабдор, бироқрат раҳбарларга қарий қатъий кураш олиб боришимиз керак. «Бизда», — дейди ўроқ Н. С. Хрушчев, — яхши коммунистик традиция қар-роқ голди: мажбурият олинган, уни бажар. Беҳуда гап сотиш совет кишиларига ҳос бўлмаган бир нарасидир...»

Партия ташкилотлари қишлоқ меҳнатқилларининг бутун куч ва эътиборини олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан ба-жаришга қаратишлари керак. Улар вақти-вақти билан текши-ришлар ўтказиб, мажбуриятлар-нинг бажарилишини кузатиб бо-ришлари, ҳар бир колхоз, совхоз ва бригаданинг давлат планлари ва мажбуриятларини тўла бажар-ишига эришишлари лозим. Кол-хозчилар, совхоз ишчилари ва қишлоқ ҳўжалиги муҳтақассилари-нинг ватанпарварлик ташаббус-ларининг ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш ва бу қўдратли ҳа-ракатини олдимизда турган улгу-вор вазифаларини бажаришга қара-тайлик. Мажбуриятларни бажари-ш ҳалқ олдидаги, Ватан ва-дидидаги муқаддас ва шарафли, ватанпарварлик ва интернационал бурчимиздир!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

45-йил чиқиши
№ 170 (12.523)

Чоршанба, 24 июль 1963 йил

Баҳоси 2 тийин.

ПАХТА ПУНКТИ МАВСУМГА ШАЙ ҚИЛИНМОҚДА

Балиқчи ишлаб чиқариш бош-қармасидаги Балиқчи пахта тай-ёрлаш пунктининг ишчи ва хиз-матчилари пунктнинг мавсумга ҳо-зираноқ ишларини авж олдириб юбордилар. Бу йил пунктга 20 минг тонна пахта қабул қилинади.

Ҳозиргача 18 та транспортёр, 15 та майдон, 3000 та қоп, 20000 та этак йигим-теримга шай қилиб

қўйилди. Ремонт ишларида Мирза-қарим йўлдошев, Маматқосим Расулов, слесарь Мамажон Хайи-тов, монтер Йўлдошли Юнусов ўртоқлар гайрат кўрсатдилар.

Пункт қошидаги пахта тозалаш ва қуритиш цехи ҳам тўлиқ ре-монтдан чиқарилди.

С. НИГМАТИЕВ.

ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШИЛМОҚДА

Сурхондарёлик пахтақорларнинг ташаббусига қўшилган Гулистон ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Красный Восток» колхозининг Наймиддин Ёрқабоев бошлиқ бри-гадаси аъзолари 124 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтариш мақса-дида самарали меҳнат қилмоқда-лар. Бригаданинг барча майдон-ларидаги экин машина теримида мослаб парвариш қилинмоқда. Ме-ханизатор У. Умруқулов ва С.

Ўғамбоев ўзаро мусобақаланиб, барча майдонлардаги ғўзани 5 марта узунасига ва қўндалангига қўлтирди қилдилар.

Азамат пахтақорлар ғўзани экин сменада ташкил этганлар, С. Омонбоев, К. Йўлдошев, Х. Ашуров каби миришкор сувиқлар кўнлик нормаларини 1,5-2 бара-вар бажариб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Бригада далалари-даги ҳар туп ғўзада 5-7 тадан тўқ қўсак, қўллаб гул ва шона ҳосил бўлди.

— Ҳосил тўплаш ойи—июлда, — дейди Н. Ёрқабоев, — ҳар бир туп ғўзада 10-12 тадан тўқ қўсак бўлишига эришамиз.

К. ШОДИҚУЛОВ.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКА-СИНИНГ ҚАРДОШ ХАЛҚИГА

Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев Бирлашган Араб Республикасининг президенти Ғамол Абдил Носирга телеграмма юбордилар. Улар бу теле-граммада миллий байрам — Рево-люция кунини муносабати билан Бир-лашган Араб Республикасининг халқи ва қўшмадаги савийи, табири ва энг яхши ишларини йўллаганлар.

Утган йил ичида, дейилди теле-граммада, ҳар иккала мамлакатлари-

миз ўртасида иқтисодий, илмий-тех-ника ва маданий ҳамкорлик янада ривожланди. Совет халқи Бирлашган Араб Республикасининг тинчлигини қимол қилиш ва империализмга қар-ши кураш ишига қўшган ҳиссасига юксак баҳо берди.

Телеграммада ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик бундан буён ҳам дон ривожланиб боради, деб қўчур ишонч билдирилади. (ТАСС).

ЭФИОПИЯ ИМПЕРАТОРИГА ТАБРИКЛАР

Эфиопия императори Хайле Селас-сие I тутилган нун муносабати би-ла Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев унга табрик телеграммалари юборди-лар. Хайле Селассие I нинг тутилган кунини Эфиопиянинг миллий байрами сифатида нишонланади.

Телеграммаларда Хайле Селассие I га сичат-саломатлик ва муваффа-қиятлар ҳамда Эфиопия халқиға фа-роғат ва осийшхалик истаклари бил-дирилади. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Кеча, 23 июлда Тошкентда Ўз-бекистон ЛКСМ Марказий Коми-тетининг навбатдаги пленуми бў-либ ўтди. Пленумда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Х. Абдулла-еванинг «ЛКСМ Марказий Коми-тетини июль Пленуми қарорлари ва

республика комсомол ташкилотин-нинг вазифалари тўғрисидаги докладди тингланди ва муҳокама қилинди.

(Пленум ҳақидаги батафсил ҳи-сobot газетамизнинг навбатдаги сонда босилди).

СОВЕТ-ВЕНГРИЯ ҚЎШМА БАЁНОТИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Коми-тетини ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳуку-матининг таъкидлаш билан, Венгрия социалистик ишчи пар-тияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Венгрия Революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг Раиси Ўроқ Янош Ҳалар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси 1963 йил 10 июлдан 22 июлгача Совет Иттифоқида дўстлик визити билан меҳмон бўлди.

Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегация-си Совет Иттифоқида бўлган вақтида музокаралар олиб бо-риди, суҳбатлар ўтказди ва Тошкент, Иркутск, Братскда бўлди. Делегация Совет Иттифоқининг ҳаёти билан, коммунизм қўрилишининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съезди қабул қилган улгувор программасини голант руҳ билан меҳнат қилиб, муваффақиятли бажарётган совет хал-қининг эришган утуқлари билан танишди.

Делегация аъзолари Москва, Тошкент, Иркутск ва Братскда бўлган вақтларида Совет Иттифоқининг ишчлари, колхозчилари, интеллигенция ва ёшлар акачилари билан учрашди ва суҳбат қилдилар.

Бу учрашувлар самимий вазиатда ўтиб, қардошларча совет-венгер дўстлиги ва бирдамлигининг унутилмас ифода-си бўлди. Ана шу дўстлик ва бирдамлик тинчлик учун, со-циализм ва коммунизм учун социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар халқлари билан бир ёқадан бош чиқариб курашаётган совет ва венгер халқларининг бир-бирига боғлиқлиги.

Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегация-си Совет Иттифоқида бўлган вақтида музокаралар олиб бо-риди. Бу музокараларда қўндалангиди қатнашдилар.

— Совет томонидан — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Со-вет Социалистик Республикалари Иттифоқи Министрлар Со-ветининг Раиси Н. С. Хрушчев, Совет Иттифоқи Коммуни-стик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари Л. И. Брежнев, А. И. Микоян, Совет Иттифоқи Коммуни-стик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ми-нистрлар Совети Раисининг ўринбосари М. А. Пескоков, Со-вет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети-нинг аъзоси, СССР таъқи ишлар министри А. А. Громико,

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзолариға кандидат, СССР таъқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Вен-грия Халқ Республикасидаги элчиси Г. А. Денисов, СССР Таъқи ишлар министрининг бўлим мудирини С. Т. Аставин;

— Венгрия томонидан — Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Вен-грия Революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг Раиси Янош Ҳалар, Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Коми-тетини Сийсий бюросининг аъзоси, Венгрия социалистик иш-чи партияси Марказий Комитетининг секретари Вела Биску, Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукумати Раисининг ўринбосари Лайош Фехер, Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сийсий бю-росининг аъзоси, Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукума-ти Раисининг ўринбосари Йенне Фок, Венгрия социалистик иш-чи партияси Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, Венгрия социалистик ишчи партияси Вулапет шехар коми-тетининг биринчи секретари Шандор Гашипар, Венгрия соци-алистик ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Венгрия социалистик ишчи партияси Сабольч-Сатгар об-ластик комитетининг биринчи секретари Андраз Бенкен, Вен-грия Халқ Республикасининг таъқи ишлар министри Янош Петер, Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Коми-тетининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Юзеф Сипка, шунингдек делегация-нинг экспертлари: Венгрия Халқ Республикасининг таъқи иш-лар министрининг ўринбосари Карой Эрден ва Венгрия со-циалистик ишчи партияси Марказий Комитети агитация ва пропаганда бўлими мудирининг ўринбосари Иштван Дар-ваши.

1.

Музокаралар давомида совет ва венгер томонлари ўз мамлакатларидаги ички аҳвол тўғрисида, янги жамият ку-рилишини амалга ошираётган ҳар иккала мамлакат партия

ва ҳукуматларининг фаолияти тўғрисида бир-бирларига ах-борот бердилар.

Венгрия Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делега-цияси совет халқи эришган жуда катта муваффақиятлардан ва унинг ақолиб планларидан астойдил хурсанд эканлигини билдиради. Совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик пар-тияси ва унинг ленини Марказий Комитети раҳбарлигида ана шу жуда катта муваффақиятлар ва ақолиб планлар билан коммунизмни тўлатуғисе барпо қилиш йўлида шаҳдам қадамлар билан олға бориюмоқда. Совет Иттифоқида социали-стик жамият қўрилишининг ва коммунизм моддий-техника ба-засининг барпо қилинаётганлиги, СССРнинг капитализм бил-лан иқтисодий мусобақада эришаётган муваффақиятлари, халқ фаровонлигининг ўсётганлиги, совет фани ва техника-сининг порлоқ вазолатлари, маданиятининг ривожланаётганли-ги, космосни ўзлаштиришда қўлга киритилган буюк муваффа-қиятлардан бутун дунё меҳнатқилларининг бахтли истиқбол учун олиб бораётган курашда улар учун илҳомлантирувчи намуналар.

Венгер халқи совет ишчилари, колхозчи-деҳқонлар ва интеллигенциянинг фидокорона қўшма меҳнатда эриш-ган муваффақиятларидан астойдил қувонмоқда. Совет халқи-нинг фидокорона меҳнати туғайли Совет Иттифоқи жаҳон-нинг энг тараққий этган мамлакатларидан бири бўлиб қол-ди. Совет мамлакатини экономиканинг кўп соҳаларида етакчи капиталистик давлат бўлиб Америка Қўшма Штатларига етиб олди ва ҳатто, ундан ўзиб ҳам кетди. Совет Иттифоқи-нинг устултиги ва биринчилиги космосни тинчлик мақсади-ларида ўзлаштиришда, фан ва техниканинг муваффақи-ятларида айнака яқол намоён бўлимоқда. Фан ва техника-нинг муваффақиятлари жаҳон тарихида янги истиқболлар очиб беради.

Венгрия делегацияси Совет Иттифоқининг халқ ҳўжали-гиға партия ва давлат раҳбарлигини тақомилантириш, пар-тия-давлат контролин ривожлантириш, партиянинг идеоло-гия инпин бутун қоралар билан қўчатириш ишида Ленин васиятларини амалга ошириш соҳасидаги таърибаси катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди.

Совет томони ҳам ўз навбатида зўр мамнуният билан шу-

ни қайд қиладики, Венгрия Халқ Республикасининг меҳнат-қашлари Венгрия социалистик ишчи партияси ва унинг Марказий Комитети раҳбарлигида социализм қўрилишида, халқ ҳўжалигини ривожлантиришда, ўзининг маънавий-иқтисодий бирлигини мустаҳкамлашда жуда катта муваффақи-ятларга эришдилар.

Венгрия социалистик ишчи партиясининг VII съезди венгер халқининг ҳаётида тарихий воқеа бўлди. Бу съезд партия сафларининг бўзимас бирлигини, партиянинг маркс-изм-ленинизм таълимоти астойдил садоқатини намоиш қилди. Съезд мамлакатда социалистик жамият асосларини қўриш тўғалганлигини қайд қилди, социализм қўрилишини авж олдириш программасининг илгари сурди, 20 йил ичидаги асосий иқтисодий вазифаларини белгиллаб берди.

Барча совет кишилари венгер халқининг буюк муваффа-қиятларидан, Венгрия социалистик ишчи партияси обрўси-нинг тўғовиса ўсиб бораётганлигидан, Венгрия Халқ Ре-спубликасида социалистик иқтисодий муносабатлар дон му-стаҳкамланиб бораётганлигидан астойдил хурсанддилар.

Бошқа социалистик мамлакатлар каби Венгрия Халқ Республикасининг ҳам иқтисодий, маданий соҳада тез ривожланиб бораётганлиги социалистик мамлакатлар-нинг деярли бир ваит ичида, бир тарихий давр мобайнида коммунизмга ўтишлари тўғрисидаги марксизм-ленинизм таъли-мот тўғри эканлигини тасдиқлайди.

Ҳар бир мамлакатнинг ички ресурслари ва имкониятла-ридан максимал даражада фойдаланиш билан бирига, ишлаб чиқаришни иқтисодлаштириш ва кооперативлаштиришни яна-да кенгайтиришга асосланган халқаро социалистик меҳнат тақсимотини тағин ҳам қўчатириш, жаҳон социалистик бо-зори имкониятларидан самарали фойдаланиш ана шу мақ-садга эришишда муҳим роль ўйнайди.

Томонлар шунин қайд қилдилярики, социалистик ҳамдўст-ликдаги ҳар бир мамлакат бундай ҳамкорлик афзаллиқлари-дан фойдаланиб, ўз суверенитетини тўла сақлаган ҳолда ўз кучларигагина эмас, балки бутун ҳамдўстлигининг қўллаб-қувватлашига ҳам таъиниб иш кура олади.

(Охири иккинчи бетда).

СОВЕТ-ВЕНГРИЯ ҚҶҲУМА БАЁНОТИ

(Боши биринчи бетда).

Ҳар иккала Томон Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши доирасида Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида аъзо бўлган бошқа мамлакатлар билан ҳамкорлик қилиб, халқ ҳўжалик планларини, шунингдек ишлаб чиқаришни координация қилишни ва коллектив иқтисодий ҳамкорлигини ихтисослаштиришни бошқа формаларини янада ривожлантириш зарур, деб ҳисоблайдилар.

Томонлар зўр мамнуният билан шунини қайд қилдиларки, Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасидаги сийосий, иқтисодий ва маданий муносабатлар Ўзаро келишилган ва Совет Иттифоқи ҳамда Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳўкумат делегацияларининг 1957 ва 1958 йиллардаги ўзаро визитлари давомида имзоланган Декларация ҳамда Баёнотларда баён қилинган қондалар рўқҳда муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Бу муносабатлар ҳар иккала мамлакатнинг тўла тенг ҳўқуқчилигига ва суверенитетини ҳўрмат қилишга асосланган.

Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасида ҳар иккала мамлакат халқларининг ҳаётий манфаатларига жавоб берадиган самарали ва қардошларча иқтисодий ҳамкорлик муваффақиятини сурада ривожланиб бораётганлиги таъкидлаб ўтилди. Ҳар иккала мамлакат ўртасида товар обороти узлуқсиз ўсмоқда. СССР Венгрияга саноат хом ашёларини, шунингдек машина ва ускуналарнинг кўп турларини етказиб бermoқда. Совет Иттифоқи Венгрияга бир манча саноат объектлари ва қорхоналарни қўришда ёрдам қўрмоқда. Венгрия Халқ Республикаси Совет Иттифоқида турли маҳсулотларни, шу жумладан химия, озиқ-овқат саноати ва бошқа саноат тармоқлари қорхоналари учун керакли комплекс машина-ускуналарини, шунингдек бошқа товарларни экспорт қилмоқда.

Ҳар иккала Томон шунини қайд қилдики, ягона ишлаб чиқариш циклида венгер бокситлари ва совет электрэнергетикасида фойдаланиш асосида алюминий ишлаб чиқариш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим ҳар иккала мамлакат манфаатларига бир хил даражада хизмат қилаётган дўстона муносабатларнинг ёрқин намуналаридан бирини. Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасида иқтисодий алоқанинг турли соҳалари бўйича узоқ муддатта мўлажалланган янги битимлар тузиш мақбул эканлиги таъкидланди.

Томонлар ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикасининг перспектив халқ ҳўжалик планларини координациялаш соҳасида олиб борилаётган ишга катта аҳамият берадилар.

Фан ва маданият соҳасида Совет Иттифоқи билан Венгрия ўртасида дўстона алоқаларни ривожлантириш тўғрисида фикр олишув давомида томонлар фан, маданият ва санъат арбобларини бундан бўён бир-бирларига кўпроқ юбориб туриш, кинофилмларни, босма нашрларни айирбошлаш, радио ва телевидение йўли билан алоқаларни кенгайтириш ва бу билан ҳар иккала мамлакат халқларини бир-бирларининг ҳаёти билан кенг таништиришга ёрдам бериш, уларнинг таъжирбаларидан қўндалик иқодиий меҳнатда Ўзаро фойдаланишга, бир-бирларининг маданиятларини бойитишларига ёрдам бериш зарур, деб тойдилар.

Томонлар СССР билан Венгриядаги жамоат таъшиқотлари, қорхоналар ва ўқув юртилари ўртасида, қадрдон бўлиб қолган шахар ва областлар ўртасида ҳар томонлама алоқаларни ривожлантиришга иқодий баҳо берадилар. Ҳар иккала мамлакат меҳнаткашлари ўртасида ўзаро фаолиятини кенгайтириб бораётган совет-венгер дўстлиги жамиятини венгер-совет дўстлиги жамияти маданий ҳамкорлигини ривожлантириш ва таъжирбаларни ўзаро айирбошлаш ишида тобора актив роъ ёйнамоқда.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ҳўкуматлари қаттиқ ишонч билдириб айтидиларки, ҳар иккала мамлакат ўртасида социалистик интернационализмнинг мустаҳкам принципларига асосланган қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик совет ва венгер халқларининг бахт-саодати йўлида, социализм ва коммунизм манфаатлари йўлида доим кенгайиб, мустаҳкамланиб боради.

II.

Музокаралар давомида ҳозирги халқаро аҳволнинг энг муҳим масалалари юзасидан фикр олишилди. Томонлар ўртасида фикр олишув ҳозирги халқаро вазиятга баҳо беришда уларнинг фикри бир хил эканлигини, янги турли хавфига қарши, ер юзиде мустаҳкам тинчлик учун бундан бўён ҳам кураш олиб боришга қатъий қарор берганликлари таъкидланди. Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ўзининг тақши сийосатида турли соҳали тузумлаги давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принципларига амал қилмоқдалар. Бу принциплар барча давлатларнинг, барча халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлаш манфаатларига мўносибдор.

Капитализмнинг умумий кризиси тобора кучайиб бораётган, социализм кўчларининг империализм кўчлари устидан, тинчлик кўчларининг уруш кўчлари устидан устулгини орди бораётган бир вазиятда жаҳон терморядо урушининг олдини олиш, бу урушини кишилик жамиятининг ҳаётидан чиқариб ташлаш учун реал имконият мавжуддир. Империалистик давлатлар инсониятни янги уруш ғирдобига ташлаётганларида, бу нарса капиталистик системанинг тўла ва узи-ке-сил ҳалокатини тезлаштираётган тўғрисида ўзларига ҳисоб бермай қолмоқдалар.

Шу билан бирга, империализмнинг йиртқич табияти ўзгармаганлигини ва шу сабабли уларнинг жаҳон терморядо урушини бошлаб юбориш хавфи ҳали сақланиб қолаётганлигини эътиборга олиш керак. Империалистик доиралар халқаро кескинлигини сақлаб қолди ва кучайтиришга қаратилган оқимий йўлларини ўтказиб келмоқдалар, гоҳ у ерда, гоҳ бу ерда хатарли халқаро танглик ва қонфликтларни ивогарлик мақсасида уюштирмоқдалар. Ядро қуроли билан қўрқоланиш пойғасини тобора жадаллаштирмоқдалар. Бундай шароитда социалистик давлатлар гоът хўшёр бўлишлари ва ўз мудофаа қувватларини мустаҳкамлаш учун тегишли чораларни қўришлари лозим. Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ҳўкуматлари шунга аминдиларки, социалистик давлатларнинг бундай сийосати тўғри ва зарур сийосатдир, бу сийосат социалистик ҳамдўстлиқдаги мамлакатларнинг хавфсизлиги манфаатларига жавоб беради ва умумий тинчлигини мустаҳкамлашга ёрдам қўрмоқда.

Совет томони ва венгер томони ўз сийосатларида шунга асосландиларки, тинчликсевар давлатларнинг биргаликдаги ҳаракат қилишлари, халқларнинг актив, қатъий кураш олиб боришлари йўли билан халқаро вазиятни ахшиллашга эришиш мумкин.

Томонлар империалистик давлатларнинг чет эл территорияларини, шунингдек денгиз ҳавзаларини ядро ракетопрограммаларига айлантириш йўлидаги ҳаракатларини қатъий қораладилар ва халқларнинг Марказий ҳамда Шимолий Европада, ўрта денгиз районида, Болқонларда ва ер юзининг бошқа қисмларида ракетаядро қўрқолдан холи зоналарни вужудга келтириш тўғрисидаги ҳаққоний талабларини амалга ошириш учун зўр бериб курашадилар.

Совет Иттифоқи ва Венгриянинг халқлари ГАРб мамлакатлари ҳўкуматларининг ракетаядро қўрқоланиш пойғасини давом эттираётганликларида ва ядро қўрқолини янада кенг тарқатиш йўлини тутиб, НАТО доирасида ГАРбий Германиянинг иштироки билан берилаётган ядро қўрқолини вужудга келтириш планларини тузатганликларида гоът таъшиқламоқдалар. Жумладан, Шимолий Атлантик блоги кенгашининг яқинда Оттавада бўлиб ўтган сессиясининг қарори ҳам бунини исбот қилади. Совет ва Венгрия ҳўкуматлари эътиборини шу нарсага жалб этишни ўз бурчлари деб ҳисоблайдиларки, бу планларнинг амалга оширилиши ва икки жаҳон урушида Совет Иттифоқи ва Венгрия халқларини ҳамда Европадаги бошқа мамлакатлар халқларини соғ-саноқсиз қулфатларга дучор қилган ГАРб герман милитаристлари ва реваншчилари қўлига ядро қўрқолининг берилиши хатарли оқибатларга олиб келган бўлур эди.

Европа халқлари Германия Федератив Республикасидаги ҳўкумрон доиралар қўлида агрессиянинг зарбдор кучи бўлган бундесвернинг ядро қўрқоли билан қўрқолантирилиши тугдиратган хавф-хатарга тоқат қилолмайдилар. Германия Федератив Республикасидаги ана шу ҳўкумрон доиралар мавжуд немис чегараларини қайтадан кўриб чиқишни ўз олдирига мақсад қилиб қўйганликлари ошқорла айтмоқдалар ва гитлерчилар Германиясининг юртқизи қўйган уруш учун қасос олиш планини тузмоқдалар. Ҳар иккала Томон Германия Федератив Республикасидаги ҳўкумрон доиралар ўтказиб келётган реваншчилик сийосати Европадаги кескинлигининг асосий сабаби деб ҳисоблайдилар. ГАРб давлатларининг бундай сийосати ҳар қандай йўллар билан рағбатлантиришлари Европада тинчликни ва умумий тинчликни таҳдид қилаётган хавфни кучайтириш мумкин, холос. Шу муносабат билан Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси Ҳўкуматлари шу йилнинг январь ойида Франция билан ГАРбий Германия ўртасида тузилган шартномани француз халқининг ва Европадаги бошқа мамлакатлар халқларининг манфаатларига эид иш қўриб, ГАРбий Германиядаги реваншчи кўчлар билан тил бирктириш йўлига ўтган Франциядаги муайян доиралар қўйган хатарли қадам деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси Ҳўкуматлари шу нарсага ошқорла айтишни зарур деб ҳисоблайдиларки, ГАРбий Германиянинг қўлига алия кирган қўрқолини бериш планлари амалга оширилганда, бу ҳол Европада янги вазиятнинг вужудга келтирилган бўлур эди ва социалистик давлатлардан ўз хавфсизликларини тегишли даражада сақлашни таъминлайдиган қўшмича таъдбирлар қўришни талаб қилган бўлур эди. Ҳар иккала Томон шунга аминдиларки, социалистик давлатларнинг ўзларини ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатларини барча тинчликсевар мамлакатлар ва халқлар таъқуллаган бўлур эди.

Совет ва Венгер томонлар шу нарсага қўқур аминдиларки, Европада ва бутун дўнйеда вазиятнинг соғломлаштириш учун иккинчи жаҳон урушининг қолдиқларига хотима бериш, Германия сулҳ шартномасини тузиш ва шу асосда ГАРбий Берлиндаги аҳволини нормаллаштириш зарур.

Ҳар иккала Ҳўкумат айтидики, Германия сулҳ шартномасини тузиш проблемаси ҳал этилиши лозим ва ҳал этилади. Шу билан бирга улар бу проблемани ГАРб давлатлари билан келишиб ҳал этиш мумкинлигига асосланиб иш қўрадилар. Бунинг учун ГАРб давлатлари Европада вужудга келган реал аҳволи ва икки суверен герман давлати — Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси мавжуд эканлигини эътиборга олиб, соғлом ва оқилона ҳаракат қилишга таъйр туришлари шарт. Германия билан сулҳ шартномасини тузиш асосида ГАРбий Берлиндаги аҳвол ҳам нормаллаштирилган бўлур эди ва ГАРбий Берлин бетафэр эркин шахар статусини олган бўлур эди. Совет Иттифоқининг Германия билан сулҳ шартномасини тузиш масаласидаги тақлифлари бирор томонга фойда ёки афзаллик бермай, бутун Европанинг хавфсизлиги манфаатларига, умумий тинчлик манфаатларига тўла жавоб беради.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ҳўкуматлари тўла яқдиллик билан шунини изҳор қилдиларки, бу тақлифлар Германия масаласини ҳал этиш учун яқши асос бўлади ва бу масаланинг ҳал этилишини таъминлайдиган зарур чораларни қўрмоқдаларини билдирдилар.

Ҳар иккала Томон ядро қўрқолининг ҳар қандай синовларини абадий тақиқлаш тўғрисидаги масалани дарҳол ҳал этиш тарафдоридилар. Социалистик давлатлар ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги талабни халқаро майдонда қўйиб ҳар қўлла-қувватлаб келмоқдалар. Аммо ГАРб давлатлари ядро қўрқоли билан қўрқоланиш пойғасини тобора авж олдиришдан иборат ўз йўлларига асосланиб, ядро қўрқолининг ҳамма синовларини тўхтатиш масаласининг ҳал этилишига зўр бериб қаршилиқ қўрмоқдалар. Улар бу масала юзасидан музокаралик ҳадеб пайсалга солиш учун баҳона сифатида ер остида ядро синовларининг тўхтатилиши устидан халқаро инспекциялар ўтказиш талабни илгари сўрмоқдалар, гарчи бундай инспекциялар учун ҳеч қандай эътиб ёқ эканлиги ва ҳамма ядро портлашларининг назорат жумладан ер остида портлашларининг тўхтатилишини назорат қилиш учун аниқлашнинг миллий асосларини ҳусусан автоматик сейсмик станциялар билан бирга ишлайдиган весталарни ишга солиш қиёво эканлиги илмий жиҳатдан исбот қилинган ва амалий жиҳатдан таъкидланган бўлса ҳам, улар шундай талабни илгари сўрмоқдалар. Венгрия Халқ Республикаси Ҳўкумати Совет Иттифоқи Ҳўкуматининг бундай шароитда халқаро инспекциялар тўғрисида ГАРб давлатлари қўйётган талаб НАТО мамлакатларидаги муайян доираларнинг юсуслик таъкидига СССР территориясига суқийлаб йириш учун йўл топишга интилаётганликлариини исбот қилади, деган фикрга қўшилиди. Тинчликни сақлаш манфаатларида бунга йўл қўйиш мумкин эмас.

Венгрия Халқ Республикаси Ҳўкумати ГАРб давлатлари барча ядро синовларини тўхтатиш тўғрисида битимга келинишга йўл қўймаслик чораларини қўраётган бир шароитда Совет Иттифоқи Ҳўкуматининг атмосферада, космосда ва сув остида ядро синовларини тақиқлаш тўғрисида келишиб олиш ҳақидаги тақлифига тамомла қўшилиди. Бундай битимнинг дарҳол тузилиши атмосферадаги радиоактив заҳарланиш хавфига барҳам берган бўлур эди, ҳозирги авлод ва келажакдаги авлодларнинг соғлиғига таҳдид қиладиган хавф-хатарни йўқотган бўлур эди. ГАРб давлатлари бундай шартномани тузиш учун халқаро инспекциялар ўтказиш тўғрисидаги талабни ўзлари ҳам илгари сўрмайдилар.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси Ҳўкуматлари шу нарсага қўқур аминдиларки, ядро синовларини тўхтатиш тўғрисида битим тузилиши ва айна вақтда НАТО мамлакатлари билан Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар ўртасида ҳўкум қилмаслик тўғрисидаги пактнинг амаллоанили халқаро миқёсда замонасининг энг муҳим проблемаларини, шу жумладан қўрқоланишнинг проблемасини ҳал этмоқ учун қўлайлик туғдирадиган янги вазиятнинг вужудга келтирилган бўлур эди. Ҳар иккала Ҳўкумат давлатларнинг ёпишасига ва батамом қўрқоланишнинг тўғрисида халқаро шартномани тузишлари зарур эканлигини қаттиқ талаб этадилар ва бу позиция учун бундан бўён ҳам изчиллик билан кураш олиб борадилар. Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Варшава шартномасининг қатнашчиси бўлган Венгрия Халқ Республикаси Ҳўкумати Совет Иттифоқи Ҳўкуматининг НАТО мамлакатлари билан Варшава шартномасига қатнашувчи давлатлар ўртасида ҳўкум қилмаслик тўғрисида пакт тузиш ҳақидаги тақлифини тамомла қўлла-қувватлайди.

Томонлар Куба Республикаси Социалистик революция берилаётган партияси миллий раҳбарлигининг Биринчи секретари ва Революцион ҳўкумат Бош вазирини ўртоқ Фидель Кастронинг Совет Иттифоқида қилган визити ақилларига юксак баҳо берадилар ва Совет Иттифоқи ҳамда Куба республикаси халқлари ўртасидаги бузилмас қардошларча дўстлигини ёрқин намойишга айлантиган бу визит социалистик мамлакатлар буюк ҳамдўстлигининг тинчлик ва инсоният бахт-саодати учун курашдаги бирлиги ва жишислигини мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўйди, деб таъкидлайдилар.

Улар Куба халқининг, унинг Фидель Кастро бошчилигидаги ҳўкуматининг қатъий матонати ва мардлиги тўғрисида, Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг революцион Кубани ҳимоя қилиш соҳасида тугган қатъий позицияси тўғрисида империалистикларнинг Кубага қўрқолли ҳўкум қилиш бевосита хавфи йўқотилди ва Қариб денгизи районида вужудга келган ҳамда инсониятни ракетаядро уруш ёқасига келтириб қўйган энг хатарли халқаро танглик тинч йўл билан бартараф қилиниди, деб таъкидлайдилар. Қариб денгизи районидаги тангликнинг тинч бартараф қилинганлиги жаҳон социалистик системасининг жаҳондаги вазиятнинг ривожланишига тобора катта таъсир қўрмоқдаларини яна бир марта таъкидлади ва низоли халқаро проблемалар юзасидан бир томонда социалистик давлатлар билан, иккинчи томондан капиталистик давлатлар ўртасида оқилона ва ўзаро мақбул қарорга келилиши мумкин эканлигини намойиш қилди.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ҳўкуматлари мустамаалақчиликнинг ҳар қандай форма ва кўринишларини қатъий сурада қораладилар ва Осиё, Африка ҳамда Латин Америкаси халқларининг миллий озодлик ҳаракатини, уларнинг ўз озодлиги учун ва сийсий ҳамда иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш учун, шармандали мустамаалақчилик системасини узи-ке-сил туғатиш учун олиб бораётган курашини бундан бўён ҳам қўлла-қувватлашга қатъий қарор берганликлари яна бир марта изҳор қилдилар.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг мустамаала мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги Декларациясини дарҳол ва тўла бажариш тарафдоридилар ва халқларни мустамаалақчилик зулмидан тезликда ҳам узи-ке-сил халос қилиш учун кураш — барча эрксевар кўчларнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаси эканлигини изҳор қилдилар.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ҳўкуматлари Африкадаги мустақил мамлакатлар давлатлари ва ҳўкуматлари бошқиларининг Алдис-Абебада бўлиб ўтган Конференцияси халқаро миқёсда муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайдилар. Бу конференция Африка бирлигини амалга ошириш проблемасини муҳокима қилди. Ана шу бирлик идеяси мазкур қитъадаги халқларнинг империализмга қарши озодлик курашида вужудга келди. Тинчлик ва халқларнинг дўстона ҳамкорлиги тарафдори бўлган барча кишилар бу идеяни ҳайрихоҳлик билан қўлла-қувватламоқдалар.

Ҳар иккала Томон шунини қайд қилдики, корей халқининг хоҳиш-иродасига хилоф сурада Американинг Жанубий Корейя оккупация қилиб туриши, Узоқ Шарқда тинчлик иш учун жиёйдил хавф туғдиратган манбабдир ва миллий бирлигини тинч йўл билан тиклаш йўлидаги асосий говдир. Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ҳўкуматлари Корейя Халқ Демократик Республикаси ҳўкуматининг Корейяни четдан аралашмай демократик асосларда тинч йўл билан берилаштиришга қаратилган конструктив тақлифларини қўлла-қувватлайдилар ва чет эл кўшинларининг ҳаммасини Жанубий Корейядан олиб қўйиб кетиш ва Корейяни тинч йўл билан берилаштириш учун курашда корей халқининг узи-ке-сил галаба қозонишга қатъий ишонганликлари билдирдилар.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ҳўкуматлари АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги қўрқолли агрессиясини қатъий қораладилар. Жанубий Вьетнамда мамлакатнинг тинч аҳолисига қарши эълоли қилинмаган вақдича уруш олиб бориюмоқда. Томонлар АҚШ агрессиясининг тўхтатилишига ва Вьетнамни берилаштириш тўғрисидаги Женев битимларининг амалга оширилишини қаттиқ талаб

этидилар, мард вьетнам халқининг бирлашган демократик Вьетнамни барпо қилиш йўлидаги курашини тамомла қўлла-қувватлаётганликлари билдирдилар.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси Лаос халқи прогрессив кўчларининг кураши билан бирдам эканликлари билдирдилар. Лаосдаги реакция кўчларга ёрдам бераётган Қўйма Штатларнинг Лаос тўғрисидаги Женев битимларига эид бўлган ҳаракатларини қораладилар. Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси мустақил ва бетафэр Лаосни қатъий қўлла-қувватлайдилар.

Томонлар Ироқ ҳўкуматининг ваҳидиёна сийосатини ва қариб-жиноятларини, мамлакатининг озодлиги ва мустақиллиги учун, тинчлик учун ва ироқ халқининг миллий манфаатлари учун чиқмаган курашчиларга, Ироқ коммунистларига ва бошқа ватанпарварларга қарши ўтказётган оммавий қонли репрессияларни қаттиқ қораладилар. Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси Ироқда қурд халқига қарши бошланган урушнинг тўхтатилишини ва ўзларининг сийсий ҳамда граждонлик ҳўқуқлари учун адолатли кураш олиб бораётган қурдларга нисбатан ўз характер жиҳатидан геноциддан иборат ҳўружларнинг тўхтатилишини талаб қилдилар. Венгрия Халқ Республикаси ҳўкумати СЕНТО ҳарбий мустамаалақчилик блоги мамлакатларининг ва уларга мадал бераётган империалистик давлатларнинг Ироқ ички ишларига аралашувига қатъий қарши чиқётган Совет Иттифоқининг позициясини тамомла қўлла-қувватлайди.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси ҳўкуматлари тенг ҳўқуқчилик асосидаги эркин, ўзаро фойдала халқаро савдо-сотиқ ва кенг халқаро иқтисодий ҳамкорлик давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишонч муҳитини вужудга келтиришга ёрдам берадиган муҳим омилдир, деб ҳисоблайдилар. Шу сабабли улар ГАРб давлатларининг ҳаракатларини қораладилар. ГАРб давлатлари ўз монополияларининг ва НАТО ҳарбий блогиининг манфаатларини қўллаб, «умумий бозор» каби бекки иқтисодий гуруҳларни вужудга келтириш сийосатини амалга оширмоқдалар ва бу билан жаҳон савдоси эркинлиги принципларига эид сурада халқаро иқтисодий ҳамкорликга путур етказиш ва сурбетларга камситиш йўлини ўтказиб келмоқдалар. Бу хилдаги гуруҳлар энг йирин монополияларнинг империалистик ўртасида келишув асосида бозорларни қайта бўлиб олиш мақсасида тил бирктиришларидан ва иқтисодий жиҳатдан кам тараққиёт этган мамлакатларнинг, миллий бойликларнинг, талон-тороқ қилини енгиллаштиришдан шароитларни вужудга келтиришдан бошқа нарса эмас. Шу билан бирга бу гуруҳларнинг мажбуллик империалистик давлатлар буржуазиясининг социализм ва миллий озодлик ҳаракати билан курашда кўчларни берилаштириш йўлидаги иртишлари самарас хамдир. Бундай бекки иқтисодий гуруҳларнинг фаолияти жаҳон савдосини ва умуман халқаро вазиятнинг соғломлаштириш ишида қўшмича йиғинчиликлар вужудга келтирилишига муқаррар олиб боради.

Ҳар иккала мамлакатнинг ҳўкуматлари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XVII сессиясининг савдо-сотиқ ва тараққиёт масалалари юзасидан халқаро конференция чадирш тўғрисидаги қарорини қўлла-қувватлайдилар ва конференциянинг ўз олдига турган вазифаларини муваффақиятли бажарилиш ва ҳеч қандай суқийлаблар ва камситишларга йўл қўймай, тенглик ҳамда ўзаро манфаатдорлик принциплари асосида барча давлатлар ўртасида жаҳон савдосини нормаллаштиришга ёрдам бериш учун бутун қўғайратларини сарф қилдилар.

Томонлар конференция барча мамлакатларнинг манфаатларига жавоб берадиган, умуман жаҳон савдосининг ривожланишига, Шарқ билан ГАРб ўртасида савдо-сотиқнинг кенгайтирилишига, кам тараққиёт этган мамлакатларда савдо-сотиқни кенгайтириш ва уларнинг иқтисодий тараққиётига қўмақлашувига Жаҳон савдо ташкилотини вужудга келтириш планини иқодий тарзда қараб чиқишга тарафдордир.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ҳўқуқларини тиклашга ҳалакат бераётган АҚШнинг ва бошқа империалистик давлатларнинг позициясини кескин қораладилар. Разил жанайишчи гавидалар тўғрисида ана шу халқаро тангликда Хитой халқларининг ўрнини эгаллаб туришди. Ана шу халқаро тангликда Хитой вакилларининг йўқлиги Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг оғурича путур етказишга энг муҳим халқаро проблемаларини ҳал этишни қийинлаштирилади ва мазкур ташкилотнинг нормал ишлайиши тўқсилди қилади. Томонлар шунини айтидиларки, улар Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидеги қонуний ҳўқуқларини кечиктирмай тиклашга бундан бўён ҳам ҳаракат қила берадилар. Ҳар иккала Ҳўкумат Америка Тайвань оролини оккупация қилишнинг давом эттираётганлигини қоралайди ва Хитой Халқ Республикасининг Хитойнинг ажралмас қисми бўлган бу территорияни озод қилишга интилаётганлигини қувватлайди.

III.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ва Венгрия Социалистик ишчи партиясининг вакиллари ўз партияларининг фаолияти тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Венгрия Социалистик ишчи партияси ўртасидаги қардошлик муносабатларини янада кенгайтириш ва қўқулаштириш ҳамда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатини ривожлантириш масалалари устида ҳам фикрлашиб олинди. Ҳар иккала Томон социалистик ва коммунистик қурилиш, халқаро аҳволнинг ҳолати ва ривожланиши, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ҳолати ва ривожланиши масалаларида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Венгрия Социалистик ишчи партиясининг қарашларида тўла бирлик борлигини қайд қилдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ва Венгрия Социалистик ишчи партиясининг вакиллари яқдиллик билан шунини таъкидлайдиларки, Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳўкумат делегацияларининг 1957 — 1958 йилларда бўлиб ўтган музокараларидан кейинги даврда ҳар иккала партия ўртасидаги қардошлик алоқалари янада қўқулашди. Ҳар иккала партиянинг бутун фаолияти совет ва венгер халқлари дўстлигини, социализм ва коммунизм идеяларининг тўла тантана қилиш манфаатлари йўлида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги кўп томонлама ҳамкорлигини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга юксак революцион иштилий руҳи билан суғорилган.

Томонлар КПСС билан Венгрия Социалистик ишчи партияси ўртасида систематик равишда таъжирба айирбошлаш ва ўзаро масхалатлашиб туриш катта фойда бераётганлигини қайд қилдилар, бу нарса ҳар иккала партиянинг умумий мақсадлар учун курашда келишиб биргаликда ҳаракат қилишини ҳамда уларнинг қарашларидаги бирлигини таъминламоқда. Социалистик ва коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида партиявий иш таъжирбаларини доимий айирбошлаб туриш Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Венгрия Социалистик ишчи партияси олдига турган вазифаларини таъминлашга ҳамда тизорек қил қилишга ёрдам беради. Ҳар иккала Томон партия қонимлари делегацияларини бир-бирларига мунтазам равишда юбориб туриш ҳар иккала партия фаолиятининг таъжирбаларини ўзаро ўрганишининг ва бу таъжирбалардан фойдаланишининг энг муҳим воситаси деб бунга катта аҳамият бермоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси
Марказий Комитетининг Биринчи секретари,
СССР Министрлар Советининг Раиси
Н. С. ХРУШЧЕВ.

Москва, 1963 йил 20 июль.

АМЕРИКАЛИКЛАР, ЎЗ

